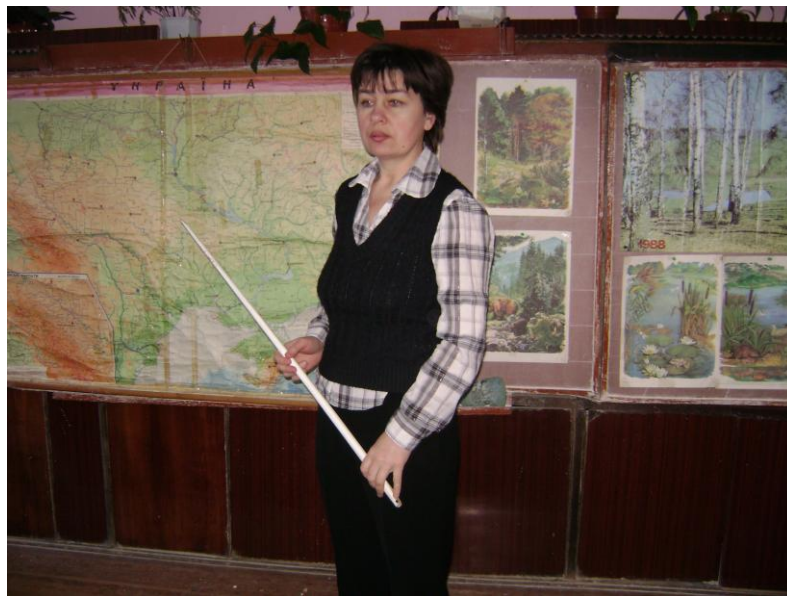

**Збаразька санаторна загальноосвітня школа-інтернат
I-III ступенів Тернопільської обласної ради**

*Конспект відкритого уроку з природознавства
на тему:*

Різноманітність природи України. Зона мішаних лісів.

(4 клас)

Підготувала і провела вчитель
вищої категорії
Судин Марія Василівна

Тема Різноманітність природи України . Зона мішаних лісів.

Мета Розкрити причину різноманітності природи України, ознайомити з природними зонами нашої Батьківщини, дати характеристику рельєфу, клімату, флори та фауни зони мішаних лісів;
розвивати в дітей увагу, спостережливість, мислення, мовлення;
виховувати почуття захоплення природою рідного краю, почуття любові та бережливого ставлення до навколишнього світу.

Обладнання: карта природних зон України, індивідуальні карти для роботи в парах, проектна дошка для демонстрування слайдів, малюнки та фотографії різноманітних рослин і тварин, кросворди.

Хід уроку

1. Підсумок фенологічних спостережень.
2. Підготовка до сприймання нового матеріалу.

(звучить чарівна музика, вчитель читає вірш Л. Костенко «Усе моє, все зветься Україна», на проектній дошці картини природи рідного краю)

...Буває, часом сліпну від краси.
Спинюсь, не тямлю, що воно за диво,-
оці степи, це небо, ці ліси,
усе так гарно, чисто, незрадливо,
усе як є-дорога, явори,
усе моє, все зветься Україна.
Така краса, висока і нетлінна,
Що хоч спинись і з Богом говори...

- Які почуття викликав цей вірш?
(діти відповідають)

-Ми живемо в чарівному та неповторному за своєю красою краї. Ця краса надихала поетів, художників, композиторів...

3.Оголошення теми та мети уроку.

4.Розкриття причин різноманітності природи України

-Як ви розумієте слово «різноманітна», підберіть синоніми (різна, розмаїта, неоднакова)
Природа нашої країни справді різноманітна та багата. А що ж є причиною того, що в один і той самий період на півночі морози, сніг, а на півдні Криму тепло, цвітуть сади?
(на півночі менше сонячного світла і тепла)

-Крім того, на різноманітність впливає наявність гір, холодних та теплих морів.

5.Робота з картою природних зон України.

Ознайомлення з природними зонами України
(діти працюють з індивідуальними картами в парах)

6. Характеристика зони мішаних лісів

а) географічне розташування

(Протяжність з півночі на південь 150-200км. В зону входять Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернігівська області, північна частина Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Сумської областей)

б) рельєф зони мішаних лісів

(рівнинний, низовинний (Поліська низовина), землі переволожені, заболочені. Тут протікають Прип'ять та Десна з притоками)

в) клімат

(клімат помірно-континентальний, весна-затяжна, літо-тепле, не жарке, дощове, осінь-затяжна, зима-м'яка, хмарна, з частими відлигами)

7. Ознайомлення з рослинним світом.

(розповідь вчителя супроводжується демонструванням слайдів на проектній дошці)

-Давайте уявимо, що ми вирушаємо в подорож зоною мішаних лісів.

Ось перед вами картина соснового лісу- це бори. Вони двоярусні, підлісок відсутній, трав'янистий покрив бідний: мохи, лишайники, чорниця, багно, ситник.

Йдемо далі на південь і бачимо, крім сосни, дуба звичайного. Це субори. Мандруємо далі і бачимо, що , крім названих дерев, появляются бук , граб, клен... Це ми прийшли у справжній мішаний ліс (показ картини) В підліску ростуть брусника крупина ламка, з трав-копитняк, зірочник, папороть, орляк звичайний, конвалія...

Мандруємо далі і попадаємо в ліс, де ростуть тільки берези. Це березняки, якими славиться Полісся. Але вони займають невеликі території . До берези добавляються інші листяні дерева (клен, осика, вільха, горобина) З чагарників ростуть крупина ламка, верес, плаун, кущі шипшини, барбарису та інші)

8. Ознайомлення з тваринним світом

-Діти, а чому в лісах так багато тварин? (є житло і їжа)

-Як поділяються тварини за способом живлення?

-А тепер підійдімо ближче до картин з лісовими мешканцями і відгадаймо загадки

Загадки

Тварина рогата і рогів багато(олень, лось)

Влітку гуляє, взимку відпочиває (ведмідь)

Я страшенний боягуз, всіх на світі я боюсь (заєць)

Очі сяють, як намісто,

Мов дві цяточки іскристі.

В неї хатка гарна, тиха

Взимку повненька горіхів (білка)

(діти розглядають малюнки тварин)

-А тепер погляньте на малюнки птахів.
-Які серед них вам відомі? Покажіть їх.
-А яка пташка говорить про себе:

«Я співаю як артист,
голос мій усюди
завжди хочуть чути люди (соловей)

(діти розглядають малюнки птахів)

9. Подорож до боліт Полісся.

-Поет, який народився і виріс на Поліссі, писав:

«В тім Поліссі понуре болото,
Пів Полісся вода залила...»

-То мандруємо до боліт?

(діти виходять з-за парт та імітують подорож болотом, підходять до картин, вчитель загадує загадки)

Загадки

У зеленому жакеті галасує в очереті.
Хоч і плавати мастак, а не риба і не рак (жаба)

Хто хвіст залишає, а від ворога тікає? (ящірка)

Куди повзе, хату за собою везе (черепаха)

Фізкультхвилинка

(Звучить спокійна музика, діти уявляють, що, подорожуючи, вийшли на галявину, залиту сонячним світлом і теплом, вкриту різнобарвними квітами і травами. Всі лягають на парти і відпочивають після подорожі)

11. Вправа «Склади малюнок»

(діти складають на коврику розрізаний малюнок, щоб прочитати на ньому наступне завдання уроку-«Робота з підручником»

12. «Робота з підручником»

(читають самостійно статтю, щоб дізнатись, що нового написано по даній темі)

13. Гра «Ми-науковці»

-А тепер уявимо, що ми знаходимось на науковій конференції. Перед вами виступлять науковці з цікавим матеріалом.

(під час виступу «науковців» демонструються слайди)

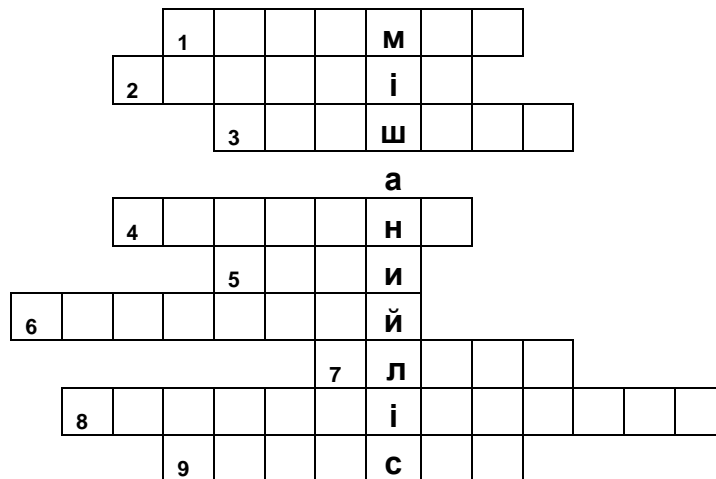
- 1) Розповідь про сосну (розповідає учень)
- 2) Розповідь про шишкарю (розповідає 2й учень)
- 3) Розповідь про пугача (розповідає 3й учень)

- 4) Розповідь про бобра (розповідає 4й учень)
- 5) Розповідь про зозулю (розповідає 5й учень)

(всі розповіді-цікавинки діти готують заздалегідь)

14 Робота в зошитах з друкованою основою.

15. Робота в групах. Розгадування кросворда.

1. Місто розташоване в зоні мішаних лісів (Житомир)
2. Птах, який живе на Поліссі (тетерів)
3. Чагарник, що росте в березняках (крушина)
4. Грунти в зоні мішаних лісів (болотні)
5. Соснові ліси (бори)
6. Лікарська рослина (звіробій)
7. Тварина рогата і рогів багато(олень)
8. Область, в якій ми живемо (Тернопільська)
9. Слово, тотожне поняттю «зона мішаних лісів» (Полісся)

16 Бесіда про охорону природи.

17 Підсумок уроку.(проводиться у формі гри «Інтерв'ю для студії «1+1»

- Що нового дізналися на уроці?
- Які причини різноманітності природи?
- На які зони поділена Україна?
- Що ви запам'ятали про зону мішаних лісів?
- Який рельєф? Клімат?
- Які рослини є на Поліссі?
- Які тварини?
- Що сподобалось на уроці?
- Що цікавого запам'ятали?

-Урок закінчений.